

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 października 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił W. J. prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udokumentował 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego (a jedynie 24 lata, 4 miesiące i 7 dni) oraz 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Do ogólnego stażu pracy nie uwzględniono wnioskodawcy 5 dni nieobecności nieusprawiedliwionej w trakcie zatrudnienia w (...) w Ł. Wytwórnia (...) w Ł., miesiąca lipca 1986 roku, w którym wnioskodawca nie otrzymał wynagrodzenia oraz 13 dni urlopu bezpłatnego w okresie od 24 kwietnia 1987 roku do 6 maja 1987 roku. Jako okresu pracy w szczególnych warunkach nie uwzględniono wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 5 października 1981 roku do 31 grudnia 1998 roku, ponieważ wystawione w dniu 2 stycznia 2001 roku świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach nie zostało wystawione według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów resortowych, nie zostało opatrzone pieczętą firmową zakładu pracy i potwierdza okres zatrudnienia od 11 października 1994 roku do 31 grudnia 2000 roku w tym okres pracy w szczególnych warunkach od 5 października 1981 roku do 31 grudnia 2000 roku, a więc okres wcześniejszy niż wnioskodawca był zatrudniony u tego pracodawcy. Ze znajdujących się w aktach rentowych świadectw pracy wynika, że w okresie od 5 października 1981 roku do 10 października 1994 roku wnioskodawca był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Wytwórnia (...) w Ł. (świadectwo pracy z dnia 10.10.1994r.) natomiast w okresie od 11 października 1994 roku do 31 grudnia 2000 roku wnioskodawca był zatrudniony we (...) Sp.z o.o. (świadectwo pracy z dnia 06.01.2001 r.). W aktach brak zaświadczenia potwierdzającego, że spółka była następcą prawnym przedsiębiorstwa (...). W świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach potwierdzono, że w całym okresie zatrudnienia od 5 października 1981 roku do 31 grudnia 2000 roku wnioskodawca wykonywał prace na stanowisku: kier. samochodu specjalistycznego powyżej 3,5 tony, natomiast w świadectwach pracy potwierdzono zatrudnienie na stanowiskach: pracownik fizyczny w grupie za- i wyładunkowej, kierowca i kierowca samochodu specjl. V.. Ponadto w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach nie określono rodzaju pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji wymienionego na wstępie rozporządzenia oraz nazwa stanowiska pracy stwierdzona w świadectwie nie odpowiada nazwie wymienionej w wykazie aktu resortowego.

/decyzja - k. 25-26 plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 27 listopada 2015 roku po ponownym rozpatrzeniu wniosku z dnia 24 sierpnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zmienił decyzję z dnia 15 października 2015 roku odmówił W. J. prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udokumentował 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego (a jedynie 24 lata, 4 miesiące i 7 dni) oraz 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (a jedynie 3 lata, 8 miesięcy i 6 dni). Do ogólnego stażu pracy nie uwzględniono wnioskodawcy 5 dni nieobecności nieusprawiedliwionej w trakcie zatrudnienia w (...) w Ł. Wytwórnia (...) w Ł., miesiąca lipca 1986 roku, w którym wnioskodawca nie otrzymał wynagrodzenia oraz 13 dni urlopu bezpłatnego w okresie od 24 kwietnia 1987 roku do 6 maja 1987 roku. Jako okresu pracy w szczególnych warunkach nie uwzględniono wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 5 października 1981 roku do 31 grudnia 1998 roku, ponieważ wystawione w dniu 2 stycznia 2001 roku świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach nie zostało wystawione według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów resortowych, nie zostało opatrzone pieczętą firmową zakładu pracy i potwierdza okres zatrudnienia od 11 października 1994 roku do 31 grudnia 2000 roku w tym okres pracy w szczególnych warunkach od 5 października 1981 roku do 31 grudnia 2000 roku, a więc okres wcześniejszy niż wnioskodawca był zatrudniony u tego pracodawcy. Ze znajdujących się w aktach rentowych świadectw pracy wynika, że w okresie od 5 października 1981 roku do 10 października 1994 roku wnioskodawca był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Wytwórnia (...) w Ł. (świadectwo pracy z dnia 10.10.1994r.) natomiast w okresie od 11 października 1994 roku do 31 grudnia 2000 roku wnioskodawca był zatrudniony we (...) Sp.z o.o. (świadectwo pracy z dnia 06.01.2001 r.). W aktach brak zaświadczenia potwierdzającego, że spółka była następcą prawnym przedsiębiorstwa (...). W świadectwie

wykonywania prac w szczególnych warunkach potwierdzono, że w całym okresie zatrudnienia od 5 października 1981 roku do 31 grudnia 2000 roku wnioskodawca wykonywał prace na stanowisku: kier. samochodu specjalistycznego powyżej 3,5 tony, natomiast w świadectwach pracy potwierdzono zatrudnienie na stanowiskach: pracownik fizyczny w grupie za- i wyładunkowej, kierowca i kierowca samochodu specjl. V.. Ponadto w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach nie określono rodzaju pracy ściśle według wykazu, działu i pozycji wymienionego na wstępie rozporządzenia oraz nazwa stanowiska pracy stwierdzona w świadectwie nie odpowiada nazwie wymienionej w wykazie aktu resortowego. Nadto organ z powodu braków formalnych nie badał zeznań świadków na okoliczność okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców.

/decyzja - k. 29-30 plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 24 marca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie odmówił W. J. prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udokumentował 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (a jedynie 3 lata, 8 miesięcy i 6 dni). Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął za udokumentowany ogólny staż pracy wnioskodawcy w wymiarze 25 lat.

/decyzja - k. 43-44 plik II akt ZUS/

W. J. decyzje organu rentowego uznał za krzywdzące i w dniach 17 listopada 2015 roku, 29 grudnia 2015 roku i 27 kwietnia 2016 roku złożył od nich odwołanie, wnosząc o zmianę zaskarżonych decyzji i przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych. Wniósł o uwzględnienie zakwestionowanych okresów zatrudnienia.

/odwołania - k. 2-4 odw., k. 2-4 odw. akt VIII U 159/16, k. 2-3 odw. akt VIII U 1068/16/

W odpowiedzi na odwołania z dnia 15 grudnia 2015 roku, 25 stycznia 2016 roku i 16 maja 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o ich oddalenie. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, że jako pracę w warunkach szczególnych W. J. zaliczono okres pracy od 14 grudnia 1977 roku do 18 sierpnia 1981 roku w (...).

/odpowiedzi na odwołanie - k. 6-6 odw., k. 5 akt VIII U 159/16, k. 4-5 akt VIII U 1068/16/

W piśmie procesowym z dnia 29 marca 2016 roku organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 24 marca 2016 roku zmieniono zaskarżoną decyzję z dnia 27 listopada 2015 roku, uwzględniając ogólny staż wnioskodawcy w wymiarze co najmniej 25 lat.

/pismo k. 15/

Postanowieniami z dnia 11 października 2016 roku Sąd połączył sprawy o sygn. akt VIII U 159/16 i VIII U 1068/16 ze sprawą niniejszą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygn. sprawy niniejszej.

/postanowienie 00:04:14 - 00:05:20 – płyta CD k. 19 akt VIII U 159/16, postanowienie k. 23 VIII U 1068/16/

W toku procesu pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołania i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pełnomocnik ZUS wniósł o ich oddalenie.

/stanowiska 00:03:55 - 00:08:54 - płyta CD k. 34, 00:02:27 – 00:04:36, 00:06:34- 00:07:34 – płyta CD k. 49 /

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca W. J. urodził się w dniu (...). W dniu 24 sierpnia 2015 roku W. J. złożył wniosek o emeryturę.

/okoliczność bezsporna, a nadto wniosek – k. 1-8 odw. plik I akt ZUS/

W. J. nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

/okoliczność bezsporna, a nadto wniosek – k. 1-8 odw. plik I akt ZUS/

W dniu 14 grudnia 2015 roku wnioskodawca ponownie wniósł o przyznanie emerytury, załączając dodatkową dokumentację.

/wniosek k.1 plik II akt ZUS/

Do dnia 1 stycznia 1999 r. organ rentowy uznał wnioskodawcy za udokumentowany staż ubezpieczeniowy w wymiarze 25 lat, w tym 24 lata i 15 dni okresów składkowych, 2 lata, 1 miesiąc i 16 dni okresów uzupełniających - rola oraz 3 miesiące i 22 dni okresów nieskładkowych.

/karta przebiegu zatrudnienia k. 41-42 plik II akt ZUS, decyzja - k. 43-44 plik II akt ZUS/.

Organ rentowy jako okres pracy w warunkach szczególnych uwzględnił wnioskodawcy okres pracy w wymiarze 3 lat, 8 miesięcy i 6 dni, to jest okres zatrudnienia w (...) od 14 grudnia 1977 roku do 18 sierpnia 1981 roku.

/karta przebiegu zatrudnienia 41-42 plik II akt ZUS, decyzja - k. 43-44 plik II akt ZUS/

Wnioskodawca uzyskał uprawnienia kat. A i (...) z dniem 22 października 1974 roku, kat. C - do prowadzenia samochodów ciężarowych o całkowitym ciężarze powyżej 3,5 tony z dniem 9 listopada 1976 roku, kat. (...) z dniem 30 września 1981 roku, kat. (...) z dniem 1 lipca 1999 roku przy czym jedynie uprawnienia kat. (...) są ważne bezterminowo natomiast pozostałe zostały wnioskodawcy cofnięte z dniem 22 kwietnia 2005 roku.

/zaświadczenie Starosty (...) k. 46, zeznania wnioskodawcy 00:05:55 - 00:06:19 - płyta CD k. 49 w zw. z 00:20:03-00:24:06 - płyta CD k. 34/

Wnioskodawca posiadał także przed 1981 r. uprawnienia kat. (...) /zeznania wnioskodawcy 00:05:55 - 00:06:19 - płyta CD k. 49 w zw. z 00:18:34 – 00:20:03, 00:20:03-00:24:06 - płyta CD k. 34/

Wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Spółka z o.o. w S. (wcześniej Przedsiębiorstwo Państwowej (...) w Ł. Oddział (...) w S.) w okresie od 14 grudnia 1977 roku do 18 sierpnia 1981 roku w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych.

/bezsporne, świadectwo pracy k. 21-22 plik III akt ZUS, legitymacja ubezpieczeniowa koperta k. 44 plik III akt ZUS, zaświadczenie o zatrudnieniu o wynagrodzeniu k. 71-72 plik III akt ZUS/

W dniu 12 listopada 2015 roku Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o. w S. wystawiło wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym zaświadczyło, że w okresie zatrudnienia wnioskodawcy w tym zakładzie od 14 grudnia 1977 roku do 18 sierpnia 1981 roku wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony wymienione w wykazie A dziale VIII pkt 2 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43) na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony wymienionym w wykazie A dziale VIII ust. 2 pkt 5 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej (Dz. Urz. Ministerstwa Komunikacji Nr 10, poz. 77 z 1983 r.).

Powyższy okres został przez organ uwzględniony do stażu pracy w warunkach szczególnych.

/świadczenie wykonywania pracy w warunkach szczególnych koperta k. 5/

W okresie od 5 października 1981 roku do 10 października 1994 roku wnioskodawca był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w likwidacji w Ł. Wytwórnia (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach pracownika fizycznego w grupie za- i wyładunkowej, kierowcy a ostatnio kierowcy. W 1987 roku korzystał z urlopu bezpłatnego w wymiarze 13 dni.

/świadczenie pracy z 10.10.1994 r. koperta k. 37 oraz k. 23-24 plik III akt ZUS, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu koperta k. 12 akt VIII U 1068/16, kartoteki zarobkowe i zasiłkowe koperta k. 37, k. 13-20 odw. akt VIII U 1068/16 oraz 84-109 plik III akt ZUS, legitymacja ubezpieczeniowa koperta k. 44 plik III akt ZUS, zeznania wnioskodawcy 00:05:55 - 00:06:19 - płyta CD k. 49 w zw. z 00:12:56 - 00:18:34 - płyta CD k. 34/

W okresie od 11 października 1994 roku do 31 grudnia 2000 roku wnioskodawca był zatrudniony we (...) sp. z o.o. w Ł. w likwidacji (następca prawny Przedsiębiorstwa (...), który na podstawie kodeksu pracy przejął wszystkich pracowników) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu specjalistycznego V..

/świadczenie pracy z 16.01.2001 r. k. 28 plik III akt ZUS, kartoteki zarobkowe i zasiłkowe koperta k. 37 oraz k. 13-20 odw. akt VIII U 1068/16, legitymacja ubezpieczeniowa koperta k. 44 plik III akt ZUS, zeznania świadka Z. P. 00:41:12 - 00:42:35 - płyta CD k. 34, zeznania świadka R. T. 00:43:44-00:47:42 - płyta CD k. 34, zeznania wnioskodawcy 00:05:55 - 00:06:19 - płyta CD k. 49 w zw. z 00:12:56 - 00:18:34, 00:20:03-00:24:06 - płyta CD k. 34/

W (...) Przedsiębiorstwie (...) wnioskodawca był początkowo zatrudniony przy załadunku i rozładunku towaru (był wówczas w okresie oczekiwania na przydzielenie mu samochodu do przewozu pasz luzem, a zakład pracy był w trakcie organizowania silosów służących do ładowania pasz na samochód oraz dróg dojazdowych do silosów) a od maja/czerwca 1983 roku jako kierowca samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony marki I. tj. samochodu specjalistycznego do przewożenia pasz luzem. P. woził z zakładu pracy do odbiorców prywatnych i państwowych, na terenie całego kraju. Nadto obsługiwał mechaniczny rozładunek tego samochodu. Te same czynności na stanowisku kierowcy wnioskodawca wykonywał we (...) sp. z o.o. w Ł. na dotychczasowych warunkach pracy i płacy z tym rozróżnieniem, że jeździł samochodem specjalistycznym marki V. również służącym do przewozu pasz z agregatem do rozładunku, o ładowności większej niż dotychczas obsługiwany przez niego samochód (około 10-15 ton).

/zeznania świadka A. G. 00:27:38 - 00:32:53, 00:32:53 -00:34:43 - płyta CD k. 34, zeznania świadka Z. P. 00:34:43 - 00:41:12, 00:41:12 - 00:42:35 - płyta CD k. 34, zeznania świadka R. T. 00:43:44-00:47:42, 00:47:42 -00:48:33 - płyta CD k. 34, zeznania wnioskodawcy 00:05:55 - 00:06:19 - płyta CD k. 49 w zw. z 00:12:56 - 00:18:34, 00:18:34 - 00:20:03, 00:24:19-00:25:00 - płyta CD k. 34/

W obu zakładach pracę tą wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie był oddelegowany do innych prac.

/zeznania świadka A. G. 00:27:38 - 00:32:53 - płyta CD k. 34, zeznania świadka Z. P. 00:34:43 - 00:41:12, 00:42:35-00:43:44 - płyta CD k. 34, zeznania świadka R. T. 00:43:44-00:47:42, 00:48:33- 00:49:43 - płyta CD k. 34, zeznania wnioskodawcy 00:05:55 - 00:06:19 - płyta CD k. 49 w zw. z 00:12:56 - 00:18:34 - płyta CD k. 34/

Jedynie sporadycznie – średnio raz w miesiącu – w razie awarii samochodu wnioskodawca zajmował się rozładunkiem wagonów ze zboża, soli. Rozładunek odbywał się na zewnątrz w warunkach kurzu.

/zeznania świadka A. G. 00:27:38 - 00:32:53, 00:32:53 -00:34:43 - płyta CD k. 34, zeznania świadka R. T. 00:43:44-00:47:42, 00:48:33- 00:49:43 - płyta CD k. 34/

W dniu 2 stycznia 2010 roku wystawiono wnioskodawcy świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym zaświadczone, że w okresie zatrudnienia wnioskodawcy od 11 października 1994 roku do 31 grudnia 2000 roku wnioskodawca w okresie od 5 października 1981 roku do 31 grudnia 2000 roku stale i w pełnym wymiarze

czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku kierowcy samochodu specjalistycznego powyżej 3,5 tony wymienionym w wykazie A dziale VIII poz. 2 pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 1 lipca 1983 r. w sprawie stanowisk pracy w zakładach pracy resortu administracji gospodarki terenowej ochrony środowiska, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej.

/świadczenie wykonywania pracy w warunkach szczególnych k. 26 plik III akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentacji osobowej ze spornych okresów pracy wnioskodawcy, jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań wnioskodawcy oraz świadków A. G., Z. P. i R. T. pracujących z wnioskodawcą w spornych okresach, a zatem posiadających wiedzę odnośnie charakteru zatrudnienia wnioskodawcy i rodzaju wykonywanych przez niego czynności. Zeznania wnioskodawcy oraz zeznania świadków znajdują potwierdzenie w załączanej dokumentacji osobowej ze spornych okresów i stanowią tym samym wiarygodne źródło dowodowe.

Żadna ze stron nie kwestionowała wiarygodności zebranej w toku postępowania dowodowej dokumentacji osobowej dotyczącej wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołania zasługują na uwzględnienie i jako takie skutkują zmianą zaskarżonych decyzji.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku poz. 887, z późn. zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku (art. 196 ustawy) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Według treści § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43, z późn. zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudniania” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia oraz zgodnie z orzecnictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...)
i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok.
i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

W przedmiotowym stanie faktycznym nie budzi wątpliwości fakt, iż wnioskodawca spełnia przesłanki ustawowe: co do wieku – wnioskodawca ukończył 60 lat w dniu 15 września 2015 roku, posiadanych okresów składkowych i nieskładkowych oraz nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego. W ocenie Sądu wnioskodawca spełnia również warunek co do posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach Sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 r. sygn. III UZP 5/85 – LEX 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 r. III UZP 6/84 – LEX 14625).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił dowód z zeznań świadków i z przesłuchania wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dokumentacji osobowej ze spornych okresów zatrudnienia.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wnioskodawca w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w likwidacji w Ł. Wytwórnia (...) w Ł. od dnia 5 października 1981 roku do dnia 10 października 1994 roku oraz we (...) sp. z o.o. w Ł. w likwidacji (następca prawny Przedsiębiorstwa (...)) od dnia 11 października 1994 roku do dnia 31 grudnia 2000 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i specjalistycznych (specjalnych) z wyłączeniem okresu od dnia 5 października 1981 roku do 31 maja 1983 roku, albowiem w okresie tym wnioskodawcy powierzono stanowisko pracownika fizycznego w grupie za- i wyładunkowej, 5 dni nieobecności nieusprawiedliwionej w trakcie zatrudnienia w (...) w Ł., miesiąca lipca 1986 roku, w którym wnioskodawca nie otrzymał wynagrodzenia oraz 13 dni urlopu bezpłatnego w okresie od 24 kwietnia 1987 roku do 6 maja 1987 roku, a także z ograniczeniem w świetle powołanych wyżej przepisów do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku wskazuje, że wymieniona w pkt 2 działu VIII praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych) jest pracą w szczególnych warunkach. Ponadto stanowisko to jest wymienione w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 1 lipca 1983 roku, w dziale VIII poz. 2 punkt 1 w sprawie stanowisk pracy resortu administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, uprawniające do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej a także w zarządzeniu nr 21 Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 22 września 1982 roku w sprawie prac zaliczanych do pierwszej kategorii zatrudnienia w zakładach pracy resortu administracji, gospodarki terenowej i ochrony środowiska /Dz.Urz. (...) nr 2 z 1982 roku, poz.5/.

Przyczyną nieuwzględnienia przez organ rentowy tych okresów do stażu pracy w warunkach szczególnych było nieprzedłożenie niebudzących wątpliwości świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach oraz fakt nieokreślenia w dokumentacji osobowej wnioskodawcy całkowitej masy samochodu, którym kierował, nadto organ rentowy podniósł, że w aktach brak zaświadczenia potwierdzającego, że spółka (...) była następcą prawnym przedsiębiorstwa (...). Oczywiście brak odpowiedniego świadectwa pracy jest uchybieniem formalnym, ale Sąd bada rzeczywisty stan sprawy.

Z zeznań wnioskodawcy wynika, iż w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w likwidacji w Ł. Wytwórnia (...) w Ł. wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i specjalistycznych (specjalnych) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy od 1 czerwca 1983 roku do końca zatrudnienia natomiast do końca maja 1983 roku zajmował stanowisko pracownika fizycznego w grupie za- i wyładunkowej z uwagi na konieczność oczekiwania na przydzielenie wskazanego samochodu do przewozu pasz luzem i zorganizowania przez zakład pracy silosów służących do ładowania pasz na samochód oraz dróg dojazdowych do silosów). Wnioskodawca określił rodzaj prowadzonego pojazdu, trasy, na których jeździł przewożąc paszę do różnych odbiorców prywatnych i państwowych. Nie było przestojów w pracy. Nie był oddelegowany do innych prac. Nadto odwołujący wskazał, że zasadniczo nie zajmował się załadunkiem i rozładunkiem przewożonych towarów, były osobne brygady się tym zajmujące. Wnioskodawca obsługiwał jedynie mechaniczny rozładunek tego samochodu co w ocenie Sądu pozostaje bez wpływu na dokonaną ocenę. Te same czynności i przy obsłudze tego samego rodzaju pojazdu specjalistycznego służącego do przewozu pasz na stanowisku kierowcy wnioskodawca wykonywał we (...) sp. z o.o. w Ł. (następca prawnego poprzedniego pracodawcy, który przejął wszystkich pracowników) przez cały okres zatrudnienia na dotychczasowych warunkach pracy i płacy z tym rozróżnieniem, że jeździł samochodem specjalistycznym innej marki. Zeznania wnioskodawcy znajdują potwierdzenie w zeznaniach świadków, zatrudnionych w (...) Przedsiębiorstwie (...) w likwidacji w Ł. Wytwórnia (...) w Ł. a następnie we (...) sp. z o.o. w Ł. Z zeznań świadków wynika, że wnioskodawca jedynie sporadycznie – średnio raz w miesiącu – w razie awarii samochodu wnioskodawca zajmował się rozładunkiem wagonów ze zboża, soli, który odbywał się na zewnątrz w warunkach kurzu. Zeznania wnioskodawcy i świadków znajdują potwierdzenie w zachowanej dokumentacji osobowej ze spornych okresów.

Wnioskodawca w swoich zeznaniach odnośnie okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w likwidacji w Ł. Wytwórnia (...) w Ł. wyjaśnił, że w trakcie tego zatrudnienia w okresie od dnia 5 października 1981 roku do dnia 31 maja 1983 roku z uwagi na brak samochodu i innych warunków niezbędnych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy powierzono mu obowiązki pracownika fizycznego w grupie za- i wyładunkowej, co znajduje potwierdzenie w dokumentacji osobowej z tego okresu.

Powyższe pozwoliło Sądowi Okręgowemu przyjąć, że wnioskodawca w okresie od dnia 1 czerwca 1983 roku do 31 grudnia 1998 roku z wyłączeniem 5 dni nieobecności nieusprawiedliwionej w trakcie zatrudnienia w (...) w Ł., miesiąca lipca 1986 roku, w którym wnioskodawca nie otrzymał wynagrodzenia oraz 13 dni urlopu bezpłatnego w okresie od 24 kwietnia 1987 roku do 6 maja 1987 roku wykonywał prace wymienione w pkt 2 działu VIII wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku co daje w połączeniu z okresem uwzględnionym przez organ rentowy jako okres pracy w warunkach szczególnych ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych – na dzień 1 stycznia 1999 roku.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Wnioskodawca złożył wniosek o emeryturę w dniu 24 sierpnia 2015 roku, wiek 60 lat uzyskał w dniu 15 września 2015 roku, a zatem prawo do emerytury należało wnioskodawcy przyznać od dnia 15 września 2015 roku tj. od daty nabycia uprawnień do emerytury (daty osiągnięcia wieku emerytalnego), mając na uwadze, że ubezpieczony spełnił wszystkie warunki uzyskania prawa do emerytury.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżone decyzje i orzekł jak w sentencji.

Stosownie do wyników postępowania, na podstawie art. 98 k.p.c., Sąd obciążył organ rentowy obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez wnioskodawcę (skarżącego trzy decyzje). Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił na podstawie § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490 z późn. zm.).

K.P.